

ئەۋستانەى رۆژوو بەتال ناكەنەۋە

گولبژيرك له فهتۋاي زانايانى پايەبەرز

(عبدالعزیز بن عبدالله بن باز) و (محمد بن صالح العثيمين)

- بەرەحمەت بن -

وەرگيرانى : إدريس محمود

پیداچوونەۋەى : مامۇستا عدنان بارام

=====

سایتى بەهەشت

www.ba8.org

هەمیشە ئەگە ئمان بن بۆ بەرھەمى نوى

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ...
أَمَّا بَعْدُ :

له گهل دهست پيكردنی پرمه زاندا پرسپاریکی زور ده کړیت دهرباره ی هه ندیک شت که له ژيانی پوژانه ی مسولماندا پرووده دن و سوپاس بو خوا پوژوو به تال ناکه نه وه .

نهمه ی له بهر دهستتدایه . برای موسلمانم . کومه لیک فته وایی ئیمام و پیشه و (ابن باز) ه .
پرحمته تی خوایی لی بیت . سه باره ت به پوژوو که له شیوه ی پرسپار و وه لامدایه ... داواکارم له خوی پهرودرگار هه موو لایه کمان پی ی سودمهنه بین .

پرسپاری یه که م : نه گهر پوژووانیک له پوژی پرمه زاندا خه وی لیکه وت وه له و کاته دا خه وی بیینی . توشی له شگرانی بوو . ئایا پوژووه که ی به تال ده بیته وه یان نا ؟ وه ئایا واجبه له سه ری په له بکات له خوشوردن ؟

وه لام : خه و بیینی . له شگران بوون . به هیچ شیوه یه که پوژوو به تال ناکاته وه ، چونکه به ویستی پوژووانه که نه بووه . خوی دهستی تی دا نه بووه . وه پیویسته له سه ری خوی بشوریت به خوشوردنی پاک بوونه وه له له شگرانی واته غوسل بکات .

وه نه گهر پاش نویژی به یانی خه وی بیینی . واته : نویژی به یانی کرد بیت ئنجا له شی گران بیت . وه خوشوردنه که ی دواخت بو کاتی نویژی نیوه پو ئه و کیشه بو پوژووه که ی دروست ناکات و ئاسای ده بیت ، وه نه گهر له گهل خیزانه که شیدا به شه و جووت بوو وه خوی نه شورده تا کو دهرکه وتنی فخر ئه و هه ر ئاساییه .

له پیغه مبه ری خواوه ﷺ جیگر بووه که به له شگرانی یه وه . له شگرانی جووت بوونی شه وان . به یانی کردو ته وه و پاشان خوی ده شورده و پوژووی ده گرت .

وه هه روه ها ئافره تی حه یزدار و نه وانه ی خوینی مندا ل بوونیان هیه . واته له زه یسانیدان . نه گهر له شه ودا پاک بوونه وه و تاده رکه وتنی فخر خویان نه شورده ئه و هیچیان له سه ر نییه و پوژووه که یان دروسته ، به لام بو ئه و ئافره تانه و بو که سی له شگرانیش دروست نیه که خوشوردن دوا بخن یان نویژ دوا بخن تاده رکه وتنی خوړ ، به لکو پیویسته له سه ر هه موان په له بکه ن له خوشوردن پیش دهرکه وتنی خوړ تا کو بتوانن نویژ له کاتی خویدا نه نجام بدن .

وہ پیویستہ لہسەر پیاو کہ پهلەبکات لہ خوشۆردن . ئەگەر لەشی گران بوو . پێش نوێژی بهیانی بۆ ئەوہی بتوانی ت نوێژەکەى بە کۆمەل و جەماعەت ئەنجام بدات ، (واللہ ولی التوفیق) .

پرسیاری دووہم : بەپۆژوو بووم و لەمزگەوتدا خەوتبوم و پاش ئەوہی کہ لە خەو ھەستام بینیم توشی لەشگرانی بووم ، ئایا ئەم خەوبینینە . لەشگراننە . کاریگەری لەسەر پۆژوو ھەیە ؟ و ئەگەر بێ خوشۆردن نوێژم کرد چیم لە سەر ؟ و ئایا ئەگەر بەردیك دای بە سەرما و خوین بەسەرما ھاتە خواروہ پۆژووہکەم بەھویی ئەو خوینەوہ بە تال دەبیئتەوہ ؟ و ئایا ئەگەر پشامەوہ پۆژووہکەم بە تال دەبیئتەوہ ؟

وہلام : خەوبینین . لەشگراننە . پۆژوو بەتال ناکاتەوہ ، چونکہ ئەو خەو بینینە بە ویستی بەندە نەبووہ بەلام پیویستە لەسەری خویی بشۆریت . خوشۆردنی لەشگرانی بوون . ئەمە لەکاتی کدا ئەگەر مەنى لە زەکەر یەوہ دەرچوو ، چونکہ پیغەمبەر ﷺ کاتی ک پرسیاری لیکرا دەربارەى ئەمە وەلامى داوہ بەوہی کہ پیویستە لەسەر ئەوہی کہ خەوہکەى بینوہ خوی بشوات ، و ھەر کەسیك بێ خوشۆردن نوێژ بکات ئەو ھەلە و خراپە یەکی گەورەى ئەنجامداوہ و دەبیئت نوێژەکە دووبارە بکاتەوہ لەگەل تەوبەکردن و گەپانەوہ بۆ لای خوائ پاک و بیگەرد ، و ئەو بەردەى لەسەرتى داوہ بەھوییەوہ خوینی لیھاتووہ ئەوہ پۆژووہکەت بەتال نابیئتەوہ ، و ئەو پشانەوہى دەستى خوتى تیدانەبوو بیئت ئەوہ پۆژووہکەت بە تال ناکاتەوہ لەبەر فەرموو دەى پیغەمبەر ﷺ کہ فەرموویەتى : " من ذرعه القيء فلا قضاء عليه ، ومن استقاء فعليه القضاء " (رواه أحمد وأهل السنن بإسنادٍ صحيح) .

واتە : ھەرکەسیك پشانەوہ زۆرى بۆ ھینا و پشایەوہ گێرانەوہى پۆژووہکەى لەسەر نیە ، بەلام ھەرکەسیك خوی خوی پشاندەوہ ، ئەوا پیویستە لەسەری پۆژووہکەى بگێریتەوہ .

پرسیاری سێیەم : دەرچونی (مژی) (١) بەھەر ھۆکاریك ، پۆژوو بەتال دەکاتەوہ یان نا ؟

وہلام : لەسەر بۆچوونی دروستى زانایان دەرچونی (مذي) پۆژوو بەتال ناکاتەوہ .

پرسیاری چوارەم : ھۆکمی ھەلگرتنى تەحامیل لەکۆمەوہ بۆ پۆژوووان لەبەر پیویستى چیه ؟

وہلام : ئەگەر نەخۆشەکە پیویستى پێى ھەبوو ئەوا لەسەر بۆچوونی دروستى زانایان دروستە و ئاساییە ، ئەمەش ووتەى ھەلبژاردەى (اختیار) ی شیخی ئیسلام (ابن تیمیة) و کۆمەلێكى زۆر لەزانایانە ، ئەمەش لەبەر ئەوہى وەکو خواردن و خواردنەوہ نییە .

(١) (مذي) : ئاوێكى سپى پرونى لینجە لە کاتی بیرکردنەوہ لە شەھوہت یان دەستبازیدا دەرەچيئت ، پیاو و ئافرەت تیايدا وەکو یەکن . وەرگێڕ .

پرسیاری پینځهم : حوکمی به کارهینانی نهو دهرزیهانی که له ده مارهوه ددریټ وه نهوانه ی له سمته وه (کلوک) ددریټ چییه ؟ وه جیاوازی چییه له نیوانیاندا بو پوژووان ؟

وهلام : بوچوونی دروست نهویه که پوژوو بهتال ناکاته وه نهوه ی بهتالی دهکاته وه بریتیه له دهرزیه خوراکیه تایبهتیهکان (موعهزی) ، وه ههروه ها وهرگرتنی خوین بو (تحلیل) روژووی پی بهتال نابیته وه .

پرسیاری شهشهم : نهگهر مروقیك تووشی دان ئیشه بوو ، و سهردانی پزیشکی کرد ، نهویش دانهکانی بوپاک کرده وه یان پری کرده وه یان یهکیك له دانهکانی بو هه لکیشا ، ئایا کاریگهری دهبیټ له سهر پوژووه که ی ؟ وه نهگهر پزیشک دهرزیه کی پیدا بو بهنجکردنی دانیکی ، ئایا نهوه کاریگهری له سهر پوژووه که دهبیټ ؟

وهلام : هیچ یهکیك لهوانه که له پرسیاره که دا باسکراون کاریگهری له سهر پوژوو نابیت ، به لکو نهوه لیبوراه ، وه پیویسته خو ی بپاریزیت له قوتدانی دهرمان یان خوین ، وه نهوه دهرزییه ی که باسکرا کاریگهری له سهر دروستی پوژووه که نابیت ، چونکه له مانای خواردن و خواردنه وه دا نیه ، وه نهصل سهلامه تی پوژووه که و دروستیه تی .

پرسیاری ههوتهم : ئایا پوژووان بو ی هیه له کاتی پوژووی په مه زاندا مه عجونى ددان به کار بهینیت ؟

وهلام : هیچ تاوانی له سهر نیه له گه ل خو پاراستن له قوتدانی شتیك لهو مه عجونه ، ههروه کو چون سیواک له سه ره تایی پوژ و کو تایی پوژدا بو پوژووان شه رعیه ، وه هه ندیک له زانایان پییان وایه که به کارهینانی سیواک له دوا ی (زوال) ^(۲) مه کرو هه ^(۳) ، و نهوه وته یه کی ناپه سه نده و راستیه که ی نهویه که (مکروه) نیه له بهر فه رموده ی پیغه مبه ر ﷺ : " السواک مطهرة للفم مرضاة للرب " (أخرجه النسائي بإسناد صحيح عن عائشة رضي الله عنها) واته : سیواک پاک که ره وه یه بو دم ، هو یه که بو په زامه ندی په ره ردگار .

وه له بهر فه رموده ی پیغه مبه ر ﷺ : " لو لا أن أشق على أمتي لأمرتهم بالسواك عن كل صلاة " (متفق عليه) .

واته : نهگهر ناره حهت نه بوایه له سهر ئومه ته که م نهوا فه رمانم پی ده کردن به سیواک له کاتی هه موو نو یژیک دا . نه مه ش نو یژى نیوه پو و عه سر ده گریته وه که هه ردووکیان له دوا ی (زوال) ن .

^(۲) (زوال) : بریتیه له لادانی خوړ له ناوهراستی ئاسمان به رهو خوړناوا بوون . وهرگیږ .

^(۳) (مکروه) : نهویه که نهگهر نه یکهیت خیرت بو دهنوسریت ، بهلام نهگهر بیکهیت گونا هت له سهر نانوسریت . وهرگیږ .

پرسیاری هه شتەم : ئایا بەکارهێنانی قهترەیی چاوە (قطرة عين) پوژوو بەتال دەکاتەوه یان نا ؟

وەلام : بۆچوونی درووستی زانایان ئەوەیە کە بە تالی ناکاتەوه ، هەر چەندە خیاڵی لەسەرە لەنیوان زانایاندا ، هەندیکیان وتوویانە ئەگەر ئەو قهترەییە بگاتە قورگ (حلق) بەتالی دەکاتەوه ، وە بۆچوونی درووست ئەوەیە کە بەپرهایی (مطلقاً) قهترەیی چاوە پوژوو بەتال ناکاتەوه ، چونکە چاوە دەرچە نیە بۆ گەشتنە قورگ (منفذ) .

پرسیاری نۆیەم : من پیاویکم تووشی نەخۆشی تەنگەنەفەسی (الربو) بووم ، وە پزیشک ئامۆژگاری کردووم بە بەکارهێنانی بەخاخ لەپێگەی دەمەوه ، ئایا حوکمی ئەم عیلاجە (بخاخ) چیه لەکاتی کە دا من لەپوژووی پەمەزاندا ؟

وەلام : بسم الله والحمد لله ، حوکمی ئەوەیە کە حەلāl ئەگەر ناچاربوویت بۆ بەکارهێنانی ، لەبەر ووتەی خوا . عز وجل . : ﴿ وَقَدْ فَضَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ﴾ (الأنعام : ١١٩) ، واتە : بەپراستی ئەوەی حەرام کراوە لەسەرتان خوا بۆی ئاشکرا و پەروەردوونەتەوه مەگەر ناچار بکری بۆی .

وە لەبەر ئەوەی لەخواردن و خواردنەوه ناچیت ، بەلکو لەپراکێشانی خوین بۆ (تحلیل) ، وە دەرزیە ناخۆراکیەکان دەچیت .

پرسیار دەیهەم : لەدەرمان خانەکاندا بۆندار (معطر) ی تایبەت هەیە بۆ دەم ، ئەویش بریتیه لە (بخاخ) ئایا بەکارهێنانی دروستە لەپوژووی پەمەزاندا بۆ نەهێشتنی بۆنی ناخۆشی ناو دەم ؟

وەلام : ئاساییە بەکارهێنانی ئەو شتانەی کە دەبنە هوێ لابردنی بۆنی ناخۆشی ناو دەم جابۆ پوژووان بێت یان جگە لەو ئەگەر ئەو شتە پاک و حەلāl بێت .

پرسیاریانزەیهەم : حوکمی بەکارهێنانی کل (سورمه) و هەندیک ئامرازی جوانکردن بۆ ئافەرتان لەکاتی پوژانی پەمەزاندا چیه ؟ وە ئایا پوژوو بەتال دەکاتەوه یان نا ؟

وەلام : کل (چاپرەشتن) بۆ ئافەرتان و پیاوان پوژوو بەتال ناکاتەوه لەسەر پاستترین بۆچوونی زانایان . کەدوو پرایان هەیە . بەلام بەکارهێنانی بۆ پوژووان لەشەودا باشترە ، بەهەمان شیوە ئەو شتانەی کە بەهۆیەوه دەم و چاوە جوان دەبێت لەصابوون و چەوریەکان و هەموو شتەکانی تر کە پەییوەستن بە پڕووکەشی پیستەوه ، لەوانەش خەنە و هاوشیوەکانی ... والله ولي التوفيق .

پرسیاری دووانزهیهه : ئایا پشانهوه پژوو بهتال دهکاتهوه ؟

وهلام : زورجار پوژووان توشی چهند شتیك دهبیئت كه به نه نقهست نه یكردوه ، لهبرین دار بوون ، یان خوین لهلوت هاتن ، یان پشانهوه ، یان پوشتنی ئاو یان بهنزین بو قورگی بهبی ویست و اختیاری خوئی ، هه موو ئه مانه پوژوو بهتال ناكه نهوه ، له بهر فهرموده ی پیغه مبهه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " مَنْ ذَرَعَهُ الْقِيَاءُ فَلَا قَضَاءَ عَلَيْهِ ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ قَضَاءٌ " ، واتاكهی پیشتر باسكراوه .

پرسیاری سیانزهیهه : حوكمی تف و لیک قوتدان چیه بو پوژووان ؟

وهلام : تف و لیک قوتدان تاوان نیه ، هیچ خیلافیکیش له سهه ئه وه نازانم له نیوان زانیاندا له بهر قورسی یان نه توانینی خو پاراستن لیی . واته له تف قوتدان . بهلام چلم و بهلغم ئه گهر گه شتنه ناو دهم پیویسته دهر بکرینه دهره وه ، وه دروست نیه بو پوژووان قوتی بدات ، چونکه ده توانیئت خوئی لی بیاریزیئت . له دهم بیکاته دهره وه . چونکه وه کو تف نییه .

پرسیار چواردیهه : ئایا به کارهینانی بو دروسته وه کو چهوری و (عود)^(۳) و کوئونیا و بوخوپ له پوژی په مه زاندا ؟

وهلام : دروسته به مهرجیک بخوپه که هه لئه مژیت .

پرسیاری پانزهیهه : پیاوکی پوژووان خوئی شو ردوه و به هوئی په ستانی ئاوه که وه ئاو چووته ناو سکیه وه بهبی ویستی خوئی ئایا قهزا . گپرا نه وه ی . له سه ره ؟

وهلام : قهزای له سهه نیه ، چونکه به نه نقهست نه بووه ، بویه ئه وه له حوکمی زورلیکراو ، و ئه وه که سه دایه که شتیکی له بیر چووه .

پرسیاری شانزهیهه : ئایا غه یبهت کردن له په مه زاندا دهبیته هوئی بهتال بونه وه ی پوژوو ؟

وهلام : غه یبهت کردن پوژوو بهتال ناکاته وه ، غه یبهتیش بریتیه له وه ی مروقه باسی براکه ی خوئی بکات به شتیك که وا پیی ناخوشه ، وه ئه مهش سه ریچییه ، له بهر وته ی خوا - عز وجل . : ﴿ وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا ﴾ (الحجرات : ۱۲) ، واته : له پاشمله باسی یه کتری و ناوی یه کتری به خراپه مه بهن .

به هه مان شیوه قسه هینان و قسه بردن و جوین دان و درو هه موو ئه مانه پوژوو بهتال ناکه نه وه ، بهلام سه ریچین ، پیویسته لییان و ریابین و لییان دور بکه وینه وه ، پوژووان و جگه له ویش ، ئه م سه ریچییه پوژوو دهرووشینی و پاداشتی که م دهکاته وه ، له بهر فهرموده ی پیغه مبهه

^(۳) جوریکه له بوون . وه رگپز .

خوا ﷺ : " من لم يدع قول الزور والعمل به والجهل ، فليس لله حاجة في أن يدع طعامه وشرابه " (رواه البخاري في صحيحه) .

واته : ههركهسيك واز له وتهی دروو کارپیگردنی و کاری خراپه نههینی ، نهوه خوا پیویستی بهوه نیه کهواز له خواردن و خواردنهوه بهینی .

وه لهبهه فهرموودهی پیغهمبهه ﷺ : " الصيام جنة فإذا كان يوم صوم أحدكم فلا يرفث ولا يصخب فإن سابه أحد أو قاتله فليقل إني صائم " (متفق علیه) ، واته : پوژوو پاریزهه له ئاگری دوزهخ ، جا ههريهکک لهئیوه نهگهه به پوژوو بوو با کاری خراپه و هاوارو دهنگه دهنگ نهکات نهگهه کهسيك جنيوی پيدا يان شهپری لهگهه لدا کرد بابلی من بهپوژووم .

پرسیار حهقهدهیهه : نهگهه پوژوووان لهییری چوو بهپوژووه و شتی خوارد حوکمی چیه ؟ وه چی پیویسته لهسهه نهوهی که دهیبینیئت ؟

وهلام : ههركهسيك لهییری چوو کهبهپوژووه و بخوات و بخواتهوه پوژووهکهی درووسته ، بهلام نهگهه ییری کهوتهوه نهوه پیویسته دهی بهینیئت ههتا نهگهه پارووهکه لهدهمیشیدا بیئت پیویسته لهسهه فپری بدات ، بهلگههش لهسهه تهواوی پوژووهکهی فهرموودهی پیغهمبهه ﷺ که لییهوه جیگیر بووه لهفهرموودهی نهبو هورهیرهوه که فهرموویهتی : " من نسي وهو صائم فأكل أو شرب فليتم صومه ، فإنما أطعمه الله وسقاه " ، واته : ههركهسيك لهییری بجیئت وه بهپوژووش بیئت و بخوات و بخواتهوه نهوا با پوژووهکهی تهواو بکات ، نهوه خوا خوړاك و ئاوی پيداوه . وه لهبهه نهوهی مروقه بهپرس نیه له نهجامدانی کاریکی قهدهغهکراو نهگهه هاتوو لهییری چوو بوو که نهو شته حهرامه ، لهبهه ووتهی خوای گهوره : ﴿ رَبَّنَا لَا تَأْخُذْنَا إِن تَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ﴾ (البقرة : ۲۸۶) فقال الله تعالى : " قد فعلت " .

واته : نهی پهروهردگار لیمان مهگره نهگهه فهرامویشیمان بهسهه داهات و ههلهیهکمان لهدهست قهوما . بهلام نهو کهسهی دهیبینیئت پیویسته یادی بخاتهوه ، چونکه نهمه لهگوپینی خراپهیه ، وه پیغهمبهه ﷺ فهرموویهتی : " مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ ، فَبِقَلْبِهِ " ، واته : ههركهسيك لهئیوه خراپهیهکی بینی بابه دهستی بیگوپیت ، نهگهه نهیتوانی بابه زمانی بیگوپیت ، نهگهه نهیتوانی بالهدهوه پیی ناخوش بیئت .

وه گومانی تییدا نییه خواردن و خواردنهوهی پوژوووان لهحالهتی بهپوژووبوندا له خراپهیه بهلام عهفو دهکریئت له حالهتی له بیرچووندا له بهر نهبوونی بهپرسیاریتی بهلام نهوهی دهیبینیئت هیچ عوزری نیه لهوهی که نکولی نهکات لهوخراپهیه . واته : له بیرخستنهوهی کهسهکه بهوهی که بهپوژووه . .

پرسیاری ههژدهیهه : حوکمی سیواک و بۆن چیه بۆ پۆژوووان ؟

وهلام : ووتهی رهوا ئهوهیه که سیواک کردن بۆ پۆژوووان سوننهته لهسهرهتای پۆژو و کوتایی پۆژدا ، لهبهه گشتیتی فهرمودهی پیغهمبهه ﷺ : " السواک مطهره للغم مرصاة للرب " ، وه فهرمودهی : " لو لا أن أشق على أمتي لأمرتهم بالسواک مع کل صلاة " .

وه بۆنیش بههه مان شیوه دروسته بۆ پۆژوووان لهسهرهتای پۆژو و کوتاییه کهشی ، جابونه که بوخوهر بیت ، یان چهوری ، یان جگه لهوهش ، بهلام ههلمزینی بوخوهر دروست نییه ، چونکه بوخوهر چهه بهشیکی ههست پیکراوی ههیه ئهگهر ههلی بمزیت دهچیته ناو لووته وه پاشان دهچیته ناو گهدهوه ، لهبهه ئهوهش پیغهمبهه ﷺ به (لقیط) ی کوپی (صبرة) ی فهرموو : " زیادهوهی بکه لهئاو لهلووت ههلدان تهنها لهکاتیگدا نهبیت کهبه پۆژووبوویت " .

پرسیاری نۆزدهیهه : ئایا دههچوونی خوین له پوکی ددانی پۆژوووان پۆژوو به تال دهکاته وه ؟

وهلام : ئهوه خوینهی کهله ددانهکانه وه دهههچیت کاریگهری نیه لهسهه پۆژوو ، بهلام تاکو لهتوانادا ههیه خوهرپاریزیت لهقوتدانی ، بههه مان شیوه ئهگهر خوین له لووتی هات و خوئی پاراست لهقوتدانی ئهوا ههچی لهسهه نیه ، وه پیویست نیه لهسهه پۆژوووه کهی بگهریتته وه .

پرسیاری بیستهه : ئهگهر ئافرهتیکی چهیزدار پیش سپیده (فجر) پاک بوویه وه وه پاش دههکهوتنی سپیده خوئی شوهر ، حوکمی پۆژوووه کهی چیه ؟

وهلام : پۆژوووه کهی دروسته ئهگهر دنیابوو لهوهی که پیش سپیده پاک بووته وه ، گرنگ ئهوهیه دنیابیت لهوهی که پاک بووته وه ، چونکه ههندیگ ئافرهت ههیه واگومان دهبات که پاک بووته وه بهلام پاکیش نهبووته وه ، وه لهبهه ئهوه ئافرهتان لوکهیان دههینا بولای (عائشه) - رضي الله عنها . وه پیشانیان دها وهکو نیشانهیه که بۆ پاک بوونه وهیان ، ئهوهیش پیی دهوتن : ((لا تَعْلَنَ حَتَّى تَرِينَ الْقَصَةَ الْبِضَاءَ)) ، واته : پهلهمه کهن تاکو ئاوی سپی دهبین . ئافرهت لهسههیه تی کهلهسهه خوینت و مولهت بهخوئی بدات ههتا دنیا دهبیت لهوهی که پاک بووته وه ، ئهگهر پاک بوویه وه نیه تی پۆژوو دههینیت ئهگهر خویشی نهشوردبیت تادوای دههکهوتنی سپیده ، بهلام لهسههیه تی رهچاوی نویت بکات و پهلهبکات له خوشوردن بۆ ئهوهی نویت بیانی لهکاتی خویدا بکات .

وه پیمان گهیشتهوه که ههندیگ له ئافرهتان پاش دههکهوتنی سپیده ، یان پیش دههکهوتنی سپیده پاک دهبنه وه ، بهلام خوشوردن دوا دهخه بۆ دوای سپیده بهبیانووی ئهوهی که گوایه دهیانه ویت بهشیوهیه کی تهواو و پاک و خاوینتر خویان بشوون ، ئهوهش ههلهیه که که له رهههزان و جگه لهویش دهیکه ، چونکه پیویسته لهسهه پهلهبکات له خوشوردن بۆ ئهوهی لهکاتی خویدا نویت کهی بکات ، وه بوی ههیه که بهوشیوهیهی له سههه و اجبه خوئی بشوات بۆ ئهوهی

نویژەکی ئەنجام بدات ، وە ئەگەر پێیخۆش بوو زیاتر خۆی پاک و خاوی بکاتەو پاش دەرکەوتنی سپێدە ئەوا گوناھی لەسەر نیە ، بەهەمان شیوە پیاو و ئافرەتی لەشگرانیش ئەگەر تادوای دەرکەوتنی سپێدە خۆیان نەشۆرد دروستە و هیچ گوناھیان لەسەر نیە و پۆژوووەکەشیان تەواوە ، چونکە لە پێغەمبەرەووە ﷺ جیگیر بووە کە سپێدە بەسەردا هاتوووە و لەشگران بووە بەهۆی چۆنەلای خیزانە کانیهووە ، وە پۆژووی گرتوووە و پاش دەرکەوتنی سپێدە خۆی شۆردوووە ، والله أعلم .

پرساری بیست و یەكەم : حوکمی خۆفینک کردنەووە چیه بۆ پۆژووان ؟

وەلام : خۆفینک کردنەووە بۆ پۆژووان دروستەو هیچی تێدانیه ، وە پێغەمبەر ﷺ بەپۆژووش بووە و ئاویشتی دەرکە بەسەرخۆی دا لەگەرمادا ، یان لەبەر تینویتی .

(ابن عمر) ﷺ بەپۆژوو بوو ئاوی دەرکە بە جلەکیدای بۆ سووک کردنەووەی ئەو گەرمیه بەتینهی کەهەبوو ، یان لە تینویتییدا ، وە تەپری کاریگەری نیە لەسەر پۆژوو ، چونکە ئاویک نیە کە بگاتە گەدە (معدة) .

پرسیار بیست و دووهم : ئایا بەتام کردنی خۆراک پۆژوو بەتال دەبیتهووە ؟

وەلام : پۆژوو بەتال نابیتەووە بەتام کردنی خۆراک ئەگەر قووتی نەدات ، بەلام ئەم تام کردنە ئەنجام نەدات تەنها لەکاتی پێویستدا نەبیّت ، وە لەم حالەتەدا ئەگەر شتێک چوووە ناو سکتەووە . بەبێ ویستی خۆت . پۆژوووەکەت بەتال نابیتەووە (ئەم فەتوايه و ئەو هی پێشیش هی پێشەوا (محمد بن صالح العثيمين) ه .

وآخرُ دعوانا أن الحمد لله ربّ العالمين .